

Tartuntatautilain 58 §:n mukaisen päätöksen kumoaminen Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän, Siun sote – Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntien alueilta

ja

tartuntatautilain 58 d §:n mukaisen päätöksen kumoaminen Siun sote – Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntien alueilta

Merkitään

Tällä asiakirjalla korjataan hallintolain 51 §:n nojalla aiemmin 15.2.2022 diaarinumerolla ISAVI/1207/2022 tehtyä päätöstä kohdassa "Päätös yleistiedoksi antona" olleen päivämäärän kirjoitusvirheen osalta. Oikeaksi päivämääräksi korjataan 28.2.2022. Tämä päätös korvaa aiemmin 15.2.2022 annetun päätöksen.

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 12.3.2020. Koronaviruksen aiheuttama vaikea infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on 2.2.2022 tekemällään päätöksellä (ISAVI/821/2022) kieltänyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Itä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen kuntien alueilla kaikki sisätiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet, joihin osallistuu yli 100 henkilöä ja joissa kaikille osallistujille ei ole osoitettu nimikoitua tai numeroitua istumapaikkaa. Sisätiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia, joihin osallistuu yli 100 henkilöä ja joissa kaikille osallistujille ei ole osoitettu nimikoitua tai numeroitua istumapaikkaa, siten, että tilaisuuden

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

Postiosoite: PL 2, 13035 AVI | Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 5, Mikkeli

puh. 0295 016 800

kirjaamo.ita@avi.fi

www.avi.fi

Kuopion toimipaikka

Piispankatu 1

Joensuun toimipaikka

Torikatu 36 C

osallistujamäärä on enintään 50 % tilaisuuden enimmäisosallistujamäärästä kyseisessä tilassa. Määräys on voimassa 2.2.2022 – 20.2.2022.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on 21.1.2022 tekemällään päätöksellä (ISAVI/434/2022) velvoittanut tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä Essoten, Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntien alueilla siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden lähikontaktin aiheuttamaa tartunnan riskiä voidaan ehkäistä. Määräys on voimassa 20.2.2022 saakka.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Kumoaminen

Itä-Suomen aluehallintovirasto kumoaa tartuntatautilain 58 §:n nojalla 2.2.2022 antamansa päätöksen ISAVI/821/2022 Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän, Siun sote – Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntien alueelta ajalta 15.2.2022 – 20.2.2022. Kumoaminen tulee voimaan välittömästi päätöksen antamisesta lukien.

Itä-Suomen aluehallintovirasto kumoaa tartuntatautilain 58 d §:n nojalla 21.1.2022 antamansa päätöksen ISAVI/434/2022 Siun sote – Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntien alueelta ajalta 15.2.2022 – 20.2.2022. Kumoaminen tulee voimaan välittömästi päätöksen antamisesta lukien.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 6 §:n mukaan laissa tarkoitettujen valtion viranomaisten ja asiantuntijalaitosten sekä kuntien ja kuntayhtymien on ryhdyttävä välittömiin toimiin saatuaan tiedon torjuntatoimia edellyttävän tartuntataudin esiintymisestä tai sellaisen vaarasta toimialueellaan.

Tartuntatautilain 8 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto sovittaa yhteen ja valvoo tartuntatautien torjuntaa alueellaan. Saman säännöksen 3 momentin mukaan aluehallintoviraston ja sen toimialueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymien on tehtävä yhteistyötä tartuntatautien torjunnassa. Aluehallintovirasto tekee tässä laissa säädetty hallinnolliset päätökset käyttäen hyväksi sairaanhoitopiirin kuntayhtymän, erityisvastuualueen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntemusta.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntatautilakiin on tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (1221/2021) muun muassa väliaikaisesti lisätty 58 c – 58 m § ja 59 a – 59 e §. Edellä mainitut väliaikaiset pykälät ovat voimassa 30.6.2022 asti.

Tartuntatautilain 58 c §:n 1 momentin mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiiriin oleskeluun tarkoitettujen sisätilojen sekä alueellisesti ja toiminnallisesti rajattujen ulkotilojen, joita käytetään asiakkaille tai osallistujille suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tiettyinä ajankohtana, hallinnasta vastaavan 3 momentissa tarkoitetun toimijan on covid19-epidemian leviämisen estämiseksi toiminnassaan huolehdittava, että:

- 1) asiakkaille ja osallistujilla on mahdollisuus käsien puhdistamiseen;
- 2) asiakkaille ja osallistujille annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä koskevat toimintaohjeet; ja
- 3) tilojen ja pintojen puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään.

Kyseisen pykälän 2 momentin mukaan tässä pykälässä tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan 3 momentissa säädetyn toimijan tulee lisäksi järjestää asiakkaiden ja osallistujien oleskelu sillä tavoin väljästi, kuin se kyseisen toiminnan erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista ja sijoittaa mahdolliset asiakaspaikat riittävän etäälle toisistaan.

Pykälän 3 momentissa säädetään niistä toimijoista, joita edellä 58 c §:ssä säädetty velvollisuudet koskevat. Pykälän 4–5 momenttien mukaan 1 momentissa säädetty velvollisuudet eivät kuitenkaan koske yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa eivätkä ne saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin mukaan jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttyessä on välttämätöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden lähikontaktin aiheuttamaa tartunnan riskiä voidaan ehkäistä. Päätöksestä on käytävä ilmi, että toimija voi toteuttaa velvoitteensa asiakasmäärää rajoittamalla, asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin taikka muulla toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla. Päätöksessä on lisäksi selostettava, mitä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla tarkoitetaan. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Kyseisen pykälän 2 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä, jos kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan merkittäviä tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen alueella.

Kyseisen pykälän 3 momentin mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun 1 momentissa tarkoitettuja tiloja ovat:

- 1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun;
- 2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun

tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tiettyinä ajankohtana;

3) tilat, joita käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta.

Kyseisen pykälän 4 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa seuraavia tilojen hallinnasta vastaavia ja niitä toiminnassaan käyttäviä toimijoita:

1) yksityiset yhteisöt, säätiöt ja muut oikeushenkilöt, ei kuitenkaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa tai Ahvenanmaan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitetut ravitsemistoiminnan harjoittajat;

2) yksityiset elinkeinonharjoittajat;

3) kunnat ja kuntayhtymät;

4) uskonnolliset yhdyskunnat;

5) julkisoikeudelliset laitokset.

Kyseisen pykälän 5 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei sovelleta kuitenkaan oppilaitosten toimintaan, varhaiskasvatukseen, ammattiurheilemiseen eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaan toimintaan.

Saman pykälän 6 momentissa säädetään, että edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös ei saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Kyseisen pykälän 7 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen saa tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetty edellytykset eivät enää täyty.

Tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita niiden harjoittaessa 1 kohdassa tarkoitettua liikunta- tai urheilutoimintaa taikka 2–6 kohdassa tarkoitettua hui- tai virkistystoimintaa seuraavissa tiloissa:

1) joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat;

2) yleiset saunat ja uimahallien, maauimaloiden, kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;

- 3) tanssipaikat ja kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriin sekä muuhun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat;
- 4) huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat;
- 5) sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat;
- 6) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Valtakunnallinen ohjaus

Sosiaali- ja terveysministeriö on 9.2.2022 antanut ohjauskirjeen Alueellisina epidemian torjuntatoimenpiteinä käytettävien rajoitusten harkinta talvella 2022 (VN/3974/2022). Ohjauskirjeessä todetaan, että loppuvuonna 2021 ilmaantunut omikron-virusmuunnos levisi ennennäkemättömällä laajuudella ja nopeudella väestöön, lisäten sairaalahoidon tarvetta ja epidemian torjuntatoimien perusterveydenhuollolle aiheuttamaa kuormitusta merkittävästi ja jatkuvasti. Tämä aiheutti myös hoidon saatavuuden tai oikea-aikaisuuden huomionarvoista heikentymistä muissa terveyspalveluissa. Tuolloin käyttöön otetuista laajoista rajoitustoimista huolimatta väestöleviäminen on edelleen laajaa, mutta sairaalahoidon tarpeen lisääntyminen on alkanut tasaantua, ja esimerkiksi tehohoidon tarve on valtakunnallisesti tarkasteltuna puolittunut verrattuna kuormittavimpiin aikoihin, vaikka alueellisia eroja on edelleen olemassa. Tartuntojen seuraukset suhteessa niiden määrään ovat hyvin selvästi aikaisempia epidemia-aaltoja lievemmat. Omikron-tartunnan on havaittu aiheuttavan lievemmän taudinkuvan eli johtavan merkittävästi harvemmin sairaalahoitoon kuin muiden varianttien aiheuttamat taudit. Tartuntoja havaitaan myös rokotetuilla, mutta rokotukset suojaavat edelleen erittäin hyvin vakavalta taudilta ja niitä suositellaan kaikille kohderyhmään kuuluville.

Ohjauskirjeen mukaan rokote kattavuus on Suomessa korkealla tasolla, kun yli 12-vuotiaista ensimmäisen rokotteen on saanut jo yli 88 prosenttia väestöstä, toisen rokotteen yli 85 prosenttia. Kolmannen rokoteannoksen on saanut noin puolet kohderyhmästä, eli 18 vuotta täyttäneistä ja eräistä erityisryhmistä. Tämä vähentää todennäköisyyttä siihen, että epidemiatilanne pahenee merkittävästi ja sosiaali- ja terveydenhuolto ylikuormittuu.

Ohjauskirjeessä todetaan, että yleinen epidemiatilanne on siis valtakunnallisesti tasaantunut, vaikkakin tartuntamäärät ovat edelleen korkeita. Epidemiatilanteissa on kuitenkin alueellisesti vaihtelua. Joillakin alueilla tämän epidemia-aallon pahin huippu on jo saavutettu, ja sosiaali- ja terveydenhuollon kuormitus on alkanut osalla alueista keventyä. Osalla

alueista tilanne on kuitenkin ennallaan ja alueellisesti tilanne voi vielä vaikeutua. Peruspalveluiden tarve on edelleen poikkeuksellisen merkittävä, johtuen niin taudin leviämisen aiheuttamasta palvelutarpeesta kuin sen torjuntatoimien kuormittavuudesta. Toisaalta rajoitukset ovat voimakkaasti vaikeuttaneet yhteiskunnan toimintaa monilla toimialoilla pitkään ja voimakkaasti, mikä on vaikeuttanut negatiivisesti sekä taloudellisiin, sosiaalisiin ja henkisiin voimavaroihin sekä yhteiskunnan kokonaistasolla, että yksilöillä ja myös vaikeuttanut yritysten ja muiden yhteisöjen toimintaa.

Ministeriö suosittelee ohjauskirjeessä, että alueellisessa tilanteessa harkitaan epidemian torjuntatoimina käytettävien rajoitusten purkamista. Ohjauskirjeen mukaan harkinnassa on erityisesti syytä arvioida muun muassa se, ovatko yleisötilaisuuksiin tartuntatautilain 58 §:n mukaisesti kohdistuvat rajoitukset alueellisen tilanteen mukaan välttämättömiä ja oikeasuhtaisia, ja onko niistä mahdollista luopua.

Ohjauskirjeessä todetaan, että ministeriön näkemyksen mukaan kokonaisharkinta edellyttää korostettua vaikutusarviointia sen suhteen, millaisia epidemiologisia ja lääketieteellisiä sekä palvelujärjestelmän kuormitukseen liittyviä hyötyjä toimenpiteillä on saavutettavissa, ja toisaalta millaisia taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä negatiivisia vaikutuksia pitkäaikaisemmiksi muodostuvat rajoitukset voivat aiheuttaa. Mikäli arviointi osoittaa, että toimenpiteillä saavutettavat hyödyt eivät ole suhteessa mahdollisiin haittoihin, tulee rajoituksia purkaa.

Epidemiatilanne Sosterin, Siun soten ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin alueella

Itä-Suomen aluehallintovirasto on 10.2.2022 päivättyllä pyynnöllään pyytänyt alueensa sairaanhoitopiireiltä lausuntoja koskien alueilla voimassa olevien tartuntatautilain 58 §:n ja 58 d §:n mukaisten rajoitusten jatkamista.

Itä-Savon sairaanhoitopiiri Sosteri

Itä-Savon sairaanhoitopiiri Sosteri on 15.2.2022 päivätyssä lausunnossaan todennut, että ilmaantuvuus Sosterin alueella on 1322,5/100 000 asukasta (ajalla 31.1. – 13.2.2022). Näytteistä n. 35 % on tällä hetkellä positiivisia, ja tartunnoista saadaan jäljitettyä noin 75 %. Rokotekattavuus alueella on hyvä: yli 12-vuotiaista 1. rokotteen on saanut 90,5 %, 2. rokotteen 88,2 % ja 3. rokotteen 66,7 %.

Sosteri toteaa lausunnossaan, että sairaalahoidon kuormitus alueella on pysynyt viimeiset kaksi kuukautta ennallaan: koko ajan 1-2 covid-potilasta on sairaalahoidossa, eikä määrä ole kasvanut. Tehohoidossa ei ole potilaita, ei myöskään perusterveydenhuollon osastoilla. Lisääntyneet tartuntamäärät eivät toistaiseksi ole näkyneet sairaalahoidon tarpeen kasvuna, mutta voi olla, että sairaalahoittoa tarvitsevien määrä kasvaa muutamaan viikon viiveellä tartuntamäärien kasvaessa tätä vauhtia, määrä tuplaantui

edellisviikkoon nähden. Tässä vaiheessa uhkaa kiireettömälle toiminnalle ei kuitenkaan ole.

Sosterin arvion mukaan yleisötilaisuuksien rajoittaminen Sosterin alueella ei ole välttämätöntä. Vaikka tartuntamäärät ovat kasvaneet, ei yleisötilaisuuksiin ole kuitenkaan kohdentunut yhtään tartuntarypistä eikä niistä ole lähtenyt tartuntaketjuja liikkeelle.

Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä

Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä toteaa 14.2.2022 päivätyssä lausunnossa, että Siun soten alueen 14 vuorokauden ilmaantuvuusluku on 575 /100 000 (14.2.2022). Merkittävä osuus testeistä toteutuu kotitesteillä, eivätkä nämä testit näy tilastoissa. Positiivisten näytteiden osuus 14 vuorokauden ajalta on 31,26 % (14.2.2022). Tartunnanjäilytystä on tehty kohdennetusti 30.12.2021 alkaen. Tartunnanjäilytystä tehdään vain sote-yksiköissä. Alueen väestöstä 12 vuotta täyttäneistä 1. koronarokoteannoksen on saanut 85,03 %, 2. annoksen 83,42 % ja kolmannen annoksen 57,01 %.

Lausunnon mukaan eristyksessä hoidettavia covid-19 potilaita on sairaalassa tällä hetkellä 2 potilasta, heistä toinen teho-osastolla. Lisäksi sairaalassa on hoidettavana 4 covid-potilasta, joiden eristys on päättynyt. Perusterveydenhuollon kohorttiosastolla on lisäksi 3 covid-potilasta. Viimeisen viikon aikana tilanne on pysynyt tasaisena ja sairaalahoidon kuormitus on hieman laskenut. Siun soten arvion mukaan sairaalakuormitus tulee pysymään samana vähintään kuukauden ajan, ja mahdollisesti pidempäänkin.

Siun soten arvion mukaan yleisötilaisuuksien rajoittaminen ei ole välttämätöntä. Terveystenhuollon kuormitus on pysynyt kohtuullisena valtakunnallisesti huolimatta suuresta tartuntojen määrästä. Siun soten arvion mukaan rajoitusten poistamisella on enemmän hyötyjä kuin haittoja.

Tartuntaketjuja ei enää jäljitetä ja omikron- variantti on laajasti levinnyt väestössä. Tällä hetkellä koronavirukselle voi altistua missä vain. Tartuntoja todetaan laajamittaisesti koko kuntayhtymän alueella. Siun sote arvioi tartuntatautilain 58 c §:n mukaisten toimien olevan riittävät. Vallitsevassa epidemiatilanteessa tartuntatautilain 58 d §:n mukaisia rajoituksia ei katsota välttämättömiksi.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri toteaa 15.2.2022 antamassaan lausunnossa, että sairaanhoitopiirin on erittäin vaikea arvioida ovatko tartuntatautilain 58 §:ään perustuvat ja nyt voimassa olevat rajoitukset tai 58 c §:n mukaiset toimenpiteet riittäviä. On myös huomattavan vaikea arvioida sitä, ovatko 58 d §:n mukaisilla toimenpiteillä saavutettavat hyödyt haittoja suuremmat.

Alueellinen ilmaantuvuus ei ole nykytilanteessa kunnolla arvioitavissa, koska osa tartunnoista ei tule terveydenhuollon tietoon. THL:n tuoreimman raportin mukainen 14 vrk ilmaantuvuus viikoilla 4-5 on Pohjois-Savossa 908/100 000. Ilmaantuvuuden suunta on laskeva ja alustavan tiedon mukaan viikkojen 5-6 ilmaantuvuus olisi laskenut edelleen ja on nyt 702/100 000. Positiivisten näytteiden osuus alueella on 33 %. Pohjois-Savon koronakoordinaatioryhmässä 14.2.2022 käydyn keskustelun perusteella jäljitystä tehdään THL:n ohjeiden mukaisesti ainoastaan suuren riskin tilanteissa sote-henkilöstön keskuudessa sekä terveydenhuollon ja hoivalaitoksissa.

THL:n raportissa on tiedot 18 v täyttäneiden toisista ja kolmansista annoksista: 2. annos: 88 % ja 3. annos: 60 %. Kolmansia annoksia suositellaan 18 vuotta täyttäneille ja vain voimakkaasti immuunipuutteisille 12 v täyttäneille, joten 12 v ikäraja ei ole tässä relevantti.

Erikoissairaanhoidossa on ollut vain yksittäisiä potilaita, joiden hoito pystytään järjestämään ilman kiireettömän toiminnan vaarantumista. 14.2.2022 erikoissairaanhoidossa oli koronan vuoksi kahdeksan potilasta vuodeosastohoidossa ja kaksi tehohoidossa. Lisäksi sairaalassa oli muutamia potilaita muusta syystä, mutta heillä oli samanaikainen koronainfektio. Määrä on pysynyt samalla tasolla viime viikot. Koska viime viikolla valtaosa tartunnan saaneista oli nuoria aikuisia tai lapsia, ei tilanteen odoteta huononevan. Alueellisen tilannekuvaraportin mukaan perusterveydenhuollon vuodeosastoilla oli 14.2 yhteensä 12 potilasta koronan vuoksi ja 24 koronainfektion saanutta potilasta, joiden sairaalahoidon syy oli kuitenkin muu (=koronan kanssa). Näistä potilaista valtaosa on Leppävirran terveyskeskuksen vuodeosastolla, jossa on laaja tartuntaketju osastolla jo aikaisemmin olleilla potilailla.

Pohjois-Savossa esiintyy edelleen runsaasti tartuntoja. Tartuntojen tarkka määrä ei ole sairaanhoitopiirin tiedossa, koska laajasta lieväoireisten kansalaisten testaamisesta on luovuttu ja näin iso osa lieväoireisista ja oireettomista tartunnoista jää toteamatta. Näin ollen arvio perustuu sairaanhoidon kuormittumiseen. On käynyt selväksi, että omikron-variantin aiheuttama tartunta ei useinkaan johda tautiin ja mahdollinen tauti on lieväoireinen eikä pääsääntöisesti johda sairaalahoitoon perusterveessä väestössä eikä rokotetuilla. Alueen rokotuskattavuus on erittäin korkea. Rokotukset suojaavat myös vakavalle taudinkuvalle alttiita joutumasta sairaalahoitoon. Tämä vähentää todennäköisyyttä, että epidemia pahenisi niin, että terveydenhuolto merkittävästi kuormittuisi. Yksittäiset vaikeat tapaukset pystytään hoitamaan. On myös huomattava, että aikaisemmat vuoden 2022 alkupuolelta lähtien portaittain toteutetut rajoitustoimien lievennykset eivät ole johtaneet terveydenhuollon ja sairaalahoidon ylikuormittumiseen, vaan tilanne on säilynyt suurin piirtein samanlaisena koko tammi- ja helmikuun ajan.

On siis todennäköistä, että pandemian tässä vaiheessa tartuntatautilain 58 § tai 58 d §:n mukaisilla toimenpiteillä / rajoituksilla ei ole merkitystä

ajatellen terveydenhuollon kuormittumisen vähentämistä. Tämän arvion perusteella saavutettavat hyödyt eivät ole haittoja suuremmat.

Yleisötilaisuuksien rajoittaminen ei ole välttämätöntä. Covid-19-virus on erittäin laajalle levinnyt. Aikaisemmin tehdyt yleisötilaisuuksien rajoitusten lievennykset eivät ole johtaneet Pohjois-Savossa terveydenhuollon kuormituksen merkittävään kasvuun. Tällä hetkellä kokoontumisrajoitukset ovat voimassa vain yli 100 hengen sisätiloissa järjestettävissä yleisötilaisuuksissa, joissa osallistujille ei ole määritelty istumapaikkaa. STM:n ohjauskirjeen mukaan rajoituksista tulee portaittain luopua. Näin myös kaikista yleisötilaisuuksien rajoituksista voidaan Pohjois-Savossa luopua. Tällä on positiivinen taloudellinen vaikutus erilaisten tapahtumajärjestäjien liiketoimintaan ja lisäksi myös osalle kansalaisista mielenterveyteen heidän henkisesti raskaaksi kokemiensa rajoitusten lieventyessä. Hyöty rajoituksista on pieni, koska virusta on laajalti väestössä ja mm. terveydenhuollon työntekijöiden tartunnoista saatujen kokemusten perusteella merkittävä osa tartunnoista saadaan lähipiiristä esimerkiksi perhetartuntoina.

Sairaanhoitopiirin mukaan on todennäköistä, että tartuntatautilain 58 d §:n mukaisilla toimenpiteillä / rajoituksilla ei ole merkitystä ajatellen terveydenhuollon kuormittumisen vähentämistä. Tämän arvion perusteella saavutettavat hyödyt eivät ole haittoja suuremmat. Näin ollen rajoitukset eivät ole enää välttämättömiä.

Johtopäätökset ja perustelut

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin mukaan jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä on välttämätöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden lähikontaktin aiheuttamaa tartunnan riskiä voidaan ehkäistä.

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Sosteri, Siun sote – Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvvelujen kuntayhtymä ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ovat aluehallintovirastolle antamissaan lausunnoissa todenneet, etteivät katso tartuntatautilain 58 §:n mukaista rajoitusta enää välttämättömäksi alueellaan. Siun sote ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ovat lisäksi arvioineet, ettei niiden alueilla voimassa oleva tartuntatautilain 58 d §:n mukainen rajoitus ole enää välttämätön.

Sosterin lausunnon mukaan sairaalahoidon kuormitus alueella on pysynyt viimeiset kaksi kuukautta ennallaan, eivätkä lisääntyneet tartuntamäärät toistaiseksi ole näkyneet sairaalahoidon tarpeen kasvuna. Tehohoidossa ja perusterveydenhuollon osastoilla ei ole covid-potilaita. Sosterin arvion mukaan uhkaa kiireettömälle toiminnalle ei tässä vaiheessa ole eikä yleisötilaisuuksien rajoittaminen alueella ole välttämätöntä.

Siun soten lausunnon mukaan sairaalahoidon kuormitus on viimeisen viikon aikana hieman laskenut. Siun sote arvioi, ettei yleisötilaisuuksien rajoittaminen ole välttämätöntä, sillä terveydenhuollon kuormitus on pysynyt kohtuullisena suuresta tartuntojen määrästä huolimatta. Siun soten arvion mukaan rajoitusten poistamisella on enemmän hyötyjä kuin haittoja. Lisäksi Siun sote arvioi tartuntatautilain 58 c §:n mukaisten toimien olevan riittävät, eikä se vallitsevassa epidemiatilanteessa katso tartuntatautilain 58 d §:n mukaisia rajoituksia välttämättömiksi.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri on lausunnossaan todennut, että Pohjois-Savossa esiintyy edelleen runsaasti tartuntoja. Omikron-variantin aiheuttama tartunta ei pääsääntöisesti johda sairaalahoitoon perusterveydessä väestössä eikä rokotetuilla. Alueen rokotuskattavuus on korkea. Rokotukset suojaavat myös vakavalle taudinkuvalle alttiita joutumasta sairaalahoitoon, mikä vähentää todennäköisyyttä, että epidemia pahenisi niin, että terveydenhuolto merkittävästi kuormittuisi. Vuoden 2022 alkupuolelta lähtien portaittain toteutetut rajoitustoimien lievennykset eivät ole johtaneet terveydenhuollon ja sairaalahoidon ylikuormittumiseen, vaan tilanne on säilynyt suurin piirtein samanlaisena koko tammi- ja helmikuun ajan. Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin arvion mukaan yleisötilaisuuksien rajoittamisesta voidaan luopua. Tällä olisi positiivinen taloudellinen vaikutus erilaisten tapahtumajärjestäjien liiketoimintaan ja lisäksi myös osalle kansalaisista mielenterveyteen heidän henkisesti raskaiksi kokemiansa rajoitusten lieventyessä. Hyöty rajoituksista on pieni, koska virusta on laajalti väestössä ja merkittävä osa tartunnoista saadaan lähipiiristä esimerkiksi perhetartuntoina. Sairaanhoitopiiri pitää todennäköisenä, että pandemian tässä vaiheessa tartuntatautilain 58 § tai 58 d §:n mukaisilla rajoituksilla ei ole merkitystä ajatellen terveydenhuollon kuormittumisen vähentämistä. Tämän arvion perusteella rajoituksilla saavutettavat hyödyt eivät ole haittoja suuremmat. Näin ollen rajoitukset eivät ole enää välttämättömiä.

Saatujen selvitysten perusteella aluehallintovirasto toteaa, ettei rajoitusten hyötyjä voida enää pitää suurempina kuin niistä aiheutuvia haittoja. Ottaen huomioon edellä mainittu sekä Sosterin, Siun soten ja Pohjois-Savon

sairaanhoitopiirin asiantuntijatahoina antamat arviot, Itä-Suomen aluehallintovirasto katsoo, että tartuntatautilain 58 §:n mukainen määräys ei ole enää välttämätön Sosterin, Siun soten ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin alueilla eikä tartuntatautilain 58 d §:n mukainen määräys ole enää välttämätön Siun soten ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin alueilla.

Aluehallintovirasto kumoaa tartuntatautilain 58 §:n nojalla 2.2.2022 antamansa päätöksen ISAVI/821/2022 Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Sosterin, Siun sote – Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntien alueelta ajalta 15.2.2022 – 20.2.2022. Kumoaminen tulee voimaan välittömästi päätöksen antamisesta lukien.

Itä-Suomen aluehallintovirasto kumoaa tartuntatautilain 58 d §:n nojalla 21.1.2022 antamansa päätöksen ISAVI/434/2022 Siun sote – Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntien alueelta ajalta 15.2.2022 – 20.2.2022. Kumoaminen tulee voimaan välittömästi päätöksen antamisesta lukien.

Selvyyden vuoksi aluehallintovirasto toteaa, että päätökset ISAVI/434/2022 ja ISAVI/821/2022 jäävät edelleen voimaan Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä Essoten kuntien alueelle.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58, 58 c, 58 d ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Aluehallintoviraston koronaneuvonta toiminnanharjoittajille (ma-pe klo 10-15): p. 0295 016 780, asiakaspalvelu@avi.fi

Usein kysyttyä koronaviruksesta UKK: <https://avi.fi/usein-kysyttya-koronaviruksesta>

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa:

aluehallintoylilääkäri Sami Remes, p. 0295 016 876

ylitarkastaja Emma-Lotta Kinnunen, p. 0295 016 863

etunimi.sukunimi@avi.fi, Itä-Suomen aluehallintovirasto

Ylijohtaja

Soile Lahti

Ylitarkastaja

Emma-Lotta Kinnunen

LIITE

Liite 1 – Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Sosterin, Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Itä-Suomen aluehallintovirastossa 28.2.2022 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Itä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen kunnat ja kuntayhtymät

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä Essote

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Sosteri

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä Siun sote

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

Itä-Suomen aluehallintoviraston Opetus- ja kulttuuritoimen vastuualue

Itä-Suomen poliisilaitos

Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitokset

Kuopion ja Mikkelin hiippakunnat

Kuopion ja Karjalan hiippakunta

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtiokonttori

Maksutta

Tämä asiakirja ISAVI/1207/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/1207/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kinnunen Emma-Lotta 15.02.2022 15:19

Ratkaisija Lahti Soile 15.02.2022 15:18